

? ocint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a trăgatorului [Lă-
văzutoza], Nr. 5.
Serisorele nefrancate nu se vor
primi decât numai de la coresponden-
ții regulari ai „Fed ratinii.“
Articoli trămisi și republished se
vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercialu si economicu.

Va fi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pest'a, 1/13. nov., 1872.

Deputati d'in camer'a Ungariei desbatu in sectiuni a supr'a proiectului de lege pentru organizatiunea oraselor Buda-Pest'a. Numai sectiunea a IX. a finit lucrarea, celle-lalte au inaintat mai mult sau mai pucinu, dar pre sambet'a viitora, dñua prossimei sedintie publice, tote voru fi gata cu lucrările si proiectul trecut prin sectiuni se va poté pune la ordinea dillei intr'un'a d'in sedintele d'in septeman'a viitora. Sect. IX. in care se afla si Deacu, au primitu proiectul asiá precum l'a facutu ministeriulu, in doue sectiuni s'a respinsu, era intr'altele s'a modificatu. Insu-si ministeriulu de interne D. Tóth. autoru allu proiectului, au primitu modificatiunea Dlui dep. Schwarz, propusa in sect. VII. că virilistii cei 1200, se alega si d'in sinulu loru pre cei 200 reprezentanti. Una mica concessiune acest'a facuta principiului democratic relativa la dreptul electoral. D. Tóth este nefericit cu tote proiectele salte de lege, asiá fuisse in sessiunea tr. cu legea elect. asiá inca si mai nefericit cu legea de incompatibilitate, de care, dupa ce s'a cettu §-lu că toti functiunarii potu fi alessi deputati afara numai de bietii concepisti, toti deputati fara osebire de partita au eruptu in risete omerice. Acestu ministru care escelle prin tendintie reactiunarie si intrece pre toti collegii se ià pornirea silta spre centralizatiune, se pare că nu va erná in scaunul ministeriale, ursit'a trebue să lu ajunga curreru, de nu la discussiunea proiectului acum presentat, apoi negrescutu la celu mai de aproape ce va avea nenorocirea d'a lu presentá. De altmintrea de la intregu ministeriulu actuale constituutiuni, pre cari, in locu d'a le desvoltă sau ellu pucinu a le lassá intacte, le totu forfecă si restringe pre d'i ce tiene stapanirea lui Lonyai et consortes.

Deputatiunea regnicolare a Croatilor au gatit lucrurile salte relativ la revisiunea pactului croato-ungurescu d'in 1868. si memorandulu, in care s'a formulat dorintele Croatilor s'a comunicatu deputatiunii regnic. unguresci. Diuariele magiare sunt necagite a supr'a impertinentiei, — cum dñe elle — a Croatilor d'a pretinde autonomia si independintia aprope deplina, incriminandu-i că ar' avé tendintie separatistice tindindu a pune fundamentulu unui regat allu slavilor meridionali si apuseni, allu carui-a punctu de cristallisatiune are se fia regnulu triunitu allu Croatei. Vechie si preacunoscute descantece unguresci, de căte ori vreu magiarii a se oppune dreptelor pretensiuni de dreptu si dreptate a natiunilor d'in regatulu Ungariei, pururea separatismulu, gravitatunea in coce sau incolo, etc. este callulu loru celu de bataia, — acestea tote inse nu li voro folosi chiaru nemica, ci voro trebui in fine bucarosu de sila se dèe dupa pérù si se implinesca dreptele pretensiuni. Croatii voru revisiunea pactului relativ la mai mare autonomia pentru guvernulu ierrei loru, modificatiunea legii anteriori prin care li-se marginia dreptulu d'a vota recrutii (fectorii la osta), deplina autonomia finanziaria, ne mai avendu a primi umilitoriile pausiale de la Ungaria, neci a da Ungariei nemica a-fara de partea de quota ce are se dèe pentru affacerile communi, in fine, numirea banului de a dreptulu priu domnitoriu, fara contrasemnarea ministrului presedinte allu Ungariei. Este adeveratu că prin acordarea acestoru puncte Croati'a devine cu totulu autonomia si numai in uniune personale cu Ungaria, dar ei si voro fi trassu sama si voro fi sciindu pentru ce pretindu acesta positiune si Ungurii nu potu refusé, decât numai prin fortia, accordarea acestoru postulate. Singuru punctul relativ la numirea banului nu ni-se pare a fi correctu, pentru că nu este constitutiunale, croatii avându ministeriulu loru, de sf'ora portofoliu, dar' membru allu consiliului ministeriale si prin urmare inflant'a acestui-a la numirea banului ar' fi destalla garantia in contr'a omnipotentiei ministrului presedinte, sau celu pucinu mai multa garantia decât numirea fara contrasemnare. De

al mintrea si acest'a o lassam' in voi'a Croatilor singuru competenti de a soi si a judecă ce este mai bine pentru ei.

Dieteile provinciali d'in Cislaitani'a si-au incepunt activitatea si intre acestea cea d'in Tirolu s'a pusu barbatesce pre terrenulu oppositiunale facia cu ministeriulu, caus'a asta data, la vedere cam neinsemnata, este incidentul că Rectorul universitatii de Enipunte s'a alessu d'intre profesorii de la facultatea juridica, cu intaturarea facultati theologice, care era la rondu si prin urmare in dreptu, pentru acesta vetemare a dreptului au ploatu interpellatiuni viforse pre capulu ministeriului si violente attacuri. Ministeriulu a consiliatu imperatului a disolve camer'a tirolense, dar se pare, că aceasta mesura drastica nu se va incuviinti, ci de ocamdata se va inchide sessiunea.

Steu'a lui Bismarck incepe a se intunecă, ba liberalii natinali d'in Prussia dicu, că prevedu apunerea ei. Unu organu allu loru se revolta in contra ideei, că si candu tota fericirea Germaniei ar' provin de la Varzin, (cuibulu lui Bismarck.) Este periculosu, dice scellu organu de partita, că sortea unei natiuni se se repana in man'a unui individu suppusu, că toti omenii, la felurite slabitudini si scaderi; Bismarck este omu fora de principie, traiesce d'in mana in gura, in politica esterna potese folosesca acest'a dar' in politica interna neci decât. Poporulu se se incredia in sine insu-si, era neci decât in Bismarck; manifestatiuni a voinei populare trebue se se faca si se padiesca libertatea camerei representantilor in contra violenței lui Bismarck. Nemtii nu eru minte de la vecini.

Precandu „Wanderer“ si mai in urma „Osten“ pretindeau a fi primitu importante sciri d'in Bucuresci si prevestiunii cu securitate constituirea imminentă a unui ministeriu Ion-Ghica-Bratianu, s. Cogalniceanu-Brateanu, telegrafulu ne suprunde cu scirea, că epurele au sarit d'in tufa d-adreptulu in cabinetulu ministeriale. D. Manolache Costache, sau romanesce: Emmanuil Constantin Epureanu, cunoscutul ministeru pre-iedinte de alta data, au alegatu a da sprigintirea sa „moral“ actualului ministeriu cam sdruncinat in sanetatea morale, primindu portufoiulu justitiei admisistratu pana acum ad-interim de D. Costaforu. Se pare că dogele vasului ministeriale au inceputu a se deschiu; cu pelle epuresca abia se voru poté astupă crepaturele, apă va intră, barc'a se va innecă si catargulu se va rumpe. Alti veslatori, altu cärmaciu, — si barc'a renovata, apoi ventul favorabile (sprigintirea morale) nu va lipsi a inaintă cursulu spre limanulu dorit.

Eshalatiuni miasmatice d'in balt'a cea negra a Ortodochs-iei ultramontane.

„Ore ce se fia?“ sub acestu titlu se publica in ortodochs-ulu „Telegrafu“ de la Sabiu Nr. 86.(ann. XX. allu esistentiei salte ortodochs-iali) d'in 26 oct. 7 nov. 1872. unu „articolu de fond“ modellu de aiuratura si dovada de creeri scritinti d'in partea autorului, era d'in partea celor de la „Telegrafu“ d'in Sabiu — cari nu se sfira a vatemă sentiulu de romanu allu cetitorilor, facandu-se organu allu hallucinatiunilor unui descreeratu, — dovada de neimpacata ura către farti loru de unu sange si de confessiune pucinu osebita de a loru. Cá onorab. cetitori se pota insi-si judecă in deplina cunoscinta de causa, reproducem d'in cuventu in cuventu acea batucura de articolu de fondu d'imprensa cu preainginoase note alle iuscitissime si celeberrime Redactiuni.

Ore ce se fia?

Ore ce se fia, dle redactor! că, pre candu se acceptă d'in partea nationalitătilor precum penitorie ale Ardéului, că universitatea cea de curendu in Clusiu, se fia paritetica, a toturor poporelor d'in tiera, avendu magiarii degă u'a a loru propria in Pest'a — pre atunci acea universitate este era-si numai eschisivu a d-lor magari?

Ore ce se fia, că si la acesta universitate, că si la

Pretul de Prenumerat

Pre trei lune	8 fl. v.
Pre siese lune	6 "
Pre anulu intregu	12 "
Pentru Roman'a :	
pre anulu intregu 30 fl. = 30 Leiu	
" 6 luna 16 " = 16 "	
" 3 — 8 " = 8 "	

Pentru insertiuni :
10 or. de linie, si 20 or. taxa timbră pentru fiecare publicație separată. In locul deschis
20 or. de linie.
Un exemplar costă 10 or.

cea din Pest'a, se denumí unu professoru pentru limb'a si literatur'a romana, era-si unu romanu gr. catolicu, si inca unu doctoru de teologia, lasandu-se cei ortodossi¹⁾ de-si barbati de specialitate, la o parte?

Ore ce se fia, că amplioati romani ortodoci, cei mai insemnati, de unu tempu incoce, că si dupa o sistema, se scotu d'in oficiele loru, se pensionéda seu se demissionéda, pâna si unu secretariu de statu Ioanovicin! pre candu altii, in specie si frati uniti, se inaintéda, se remunereda?

Ore ce se fia, că de la gimnasiulu ortodoxu romanu d'in Brasovu, si acelu micu ajutoriu de 4000 fl. placidatul de regimurile transitoriu, inca se retragu?²⁾

Ore ce se fia, că gimnasiului ort. d'in Bradu nici bagatul de 4000 fl. nu i se iertă, ci se aduse in stritorarea de a se inchide d'in acesta causa?

Ore ce se fia de „Gaz. Tr.“, acum si-incepă era-si atacurile asupr'a celor ortodoci cu unitii si neunitii?³⁾

Ore ce se fia — ce se fia — ce se fia — căte si mai cate fatia cu romanii ortodoci?

Ore acestei nu sunt si ei tieri, că si altii? nu concurgu si ei cu sangele si avereia loru la aperarea tieri si la tesaurul si poverile statului, că si altii?

Pentru ce dara totu ei cei mai osenditi si asta-di in tempulu celu disu constitutionalu?

Ore tota paria si helotii altor'a se remanemu noi, in patri'a nostra de-apurarea?

Ore nu sositu tempulu, că dupa atatea căte le vedem, să cugetam' mai seriosu, să ne cunoscem' mai bine puzetiunea nostra facia cu noi insi-ne — facia cu ultramontanismulu, care ne amenintia nationalitatea — si facia cu regimulu?

D'in tiér'a Bârsei, octombrie⁴⁾.

Estu-modu capiatu că barsana, in delir plu său de superesiitate ortodoxie, apucata de verte-giuri si de colice de galbedia, joca, tropotesc, rota rota, sbierandu „ore, ore, ce se fia?“ Echoulu d'in vallea Bârsei i respunde cu unu assurditoriu „la“ ce se splica: mare nebunia, piramidală magaria, deliru de ortodoxie, ect. Că-ce altu felu de res-punsu nu merita una asemenea galagă.

Avem in se cete-va cuvinte la adress'a domnilor de la „Telegrafu“ d'in Sabiu, pre cari nu-i potem trece in lista neimputabililor adeca nerespunsabililor, chiaru neci candu dumnealor ar cere, pentru că n'am scă in care categorie a neimputabililor să-i înșirâm. Se scie că neimputabili si prin urmare nerespunsabili de faptele loru se considera dupa lege: extrem'a junetia (crud'a pruncia) extrem'a betranetia (senectus decrepita) si smintitii. Seclului nostru celu luminatul i compete onorea d'a fi immlistu categoriile neimputabililor si cu domnitorii constitutionali. Acestei, că atari, nu potu călcă legile; pentru d'insii ministrii le calcă. Domnii de la „Telegr.“ nu se potu trece in neci una d'in aceste categorii pentru că a cest'a opresce legea de presa, facandu-i respundatori, dar sunt respundatori si altui foru, opinii publice, care judecă si condamna in ultim'a instantie că suverana preste tote curtile cu jurati, mai vertosu celle unguresci, la cari magari si magioroni judecă pre romani, serbi, etc. in certele loru nationali!

Prin urmare, daca autorului aiuraturei, pentru că este, si negrescutu trebue se fia, meimputabile, in poterea acestei prerogative a salte, nu i-se poate face alta mustare, decât a fi relegatu in asilulu smintitilor, se pot in se, si cu totu dreptulu, să se faca imputare Redactiunii „Tel.“ carea nu numai că nu desapproba asemenea aiurature, ci inca le imbarbatéa, publicandu-le si facandu-se astfelu complice fanatismului aiuratoriu, că-ce acelu articulandru „de fondu“ nu se mai poate considera

¹⁾ Si cei gr. cat.

²⁾ Cătu pantru gimnasiulu d'in Brasovu să speram că ajutoriul se va dă era-si.

³⁾ Că se fia drepti trebuie să observăm, că in unu articulu d'in urma in „Gazeta“ vedem că se facu „unatice“ imputările cele mai grele. Daca sunt seriose imputările

⁴⁾ La repete rugări publicărămu acestu scurtu articulu, la care noi ne-am permit a observă barsenilor si toturor romanilor, ca pâna nu ne vom pune sa facem studiu d'in causele nostre nu ni le vom scă nice apară;

^{Red.}

că efflussulu zelului confesional permisul fie-sce carui-a intre marginile cuvintei, ci este invedere semn de turbare. Mai de multe ori au essitii cuiul fanatismului ultramontan d'in saccu „Telegrafului“ jesuitic, dar noi n'am reflectat la acelle prurituri si petulantie confesionali, pentru că mai scumpa ni e pacea si fratern'a bună-intellegere, de cău nescse susceptibilitati frivole, candu inse vedem peccatul confessionale că se committe pre socotela si cu total'a desconsiderare a nationalitatii nostre romane, atunci missiunea nostra de difaristi romani, ni impune detorintia, d'a infrenă d'in capulu locului pre sumutiatorii, cari tindu cu mana sacrilega si cu intentiuni ascunse, a desceptă ur'a intre fratii de unu sange, de acea si limba, ritu, datine, etc.

E bine preainvetatiilor dd. Redactori ai prea orthodochsului „Teleg.“ poteti sustine, ba si mai pucinu, poteti crede, că unitii sunt de vina daca universitatea de la Clusiu nu este paritetica? Dar apoi estu-modu sassii inca ar poté se impune totu unitilor că neci limb'a sassescă, — pardon! — cea nemtiesca, nu este admissa de limba a institutiunii la acelu institutu creatu d'in banii tierrei, ad. d'in sudore romanului, a potiori, si apoi a sassiloru inca, pre langa a magaro secuiloru. Sassi inse, cătu de egoisti, invidiosi si malitosi ar fi ei facia eu romanii, prin urmare si cu unitii, n'ar poté totu-si committe neci candu piramidal'a prostia că se venia a improscă pre uniti pentru desconsiderarea limbii sassesci la universitatea d'in Clusiu. — Totu unitii sunt ore de vina că D. Ioannovicu au demissionatu? Atunci firesc, dupa logica „Telegrafistilor“ d'in Sabiu, totu unitii trebuie că voru fi mediulocitu, la tempulu seu, si numirea dlui Ioannovicu la postullu cellu mai ionaltu ce occupasse intre toti romanii la ministeriu. Acum'a ar urmă, cellu pucinu totu dupa logica ortodochsilor de la „Tel.“ că se se numescă unu unitu la acelu postu, dar' ministrul au declarat mai d'ainte că, fiindu acelu postu de prisosu, nu-lu va mai supleni, — totu unitii, peccatosii de ei, voru fi uneliti si acest'a. As! unitii sunt de vina, „Teleg.“ o dace, si trebuie se i-se credia pre parola, că-ci Brutu este omu de omenia. Ellu mai adauge, că celle 4000 fl. unitii le-a substrassu d'in bugetulu ungurescu, că se nu se d'ee gimnasiului d'in Brasieu, ci se se dee vre unui gimnasiu unitu, poté fi că „Teleg.“ va fi mirositu că s'a si datu — pre sub mana. Dar ce? peccatosii de uniti, ei si totu numai ei, d'in pura predilectiune cătra „unire“ au decretat inca la 1848 in Blasius, chiar si unirea Transilvaniei cu

Ungaria. D'in acesta causa, de atunci ortodochsii de la „Teleg.“ au stersu nu numai d'in dictionariu, dar si d'in cartile besericesei cuventulu „unire“ substituindu-i sinonimulu, dar' cătă odata si ambiguu „impreunare.“ Totu d'in acesta causa iesusitulu filologu Redactorulu „Tel.“ fiindu silulu de mare nevoie a se servi cătă odata de uricio-sulu si abominabilulu verbu „unire“ i a schimbatu, d'in plenitudinea potestatli selle, si conjugatiunea, facandu-lu de I. Conjugatiune in I ca de a IV. Conjug. Că ci cum altmintrea ar fi potutu forma substantivulu „unatę.“ Peccatul de morte! că ministrul ung. allu cultelor si instr. publ. n'au potutu descoperi acestu geniu filologic mai nainte d'a numi pre D. Silas profess. limbii romane la universitatea de Clusiu, că ci d'in iubirea unghiresca cătra limb'a romanesca si d'in indemnul d'a apretiā dupa meritu sciuntiā si iesusintiele filologice alle illustratiunilor „telegrafice“ de siguru si ar' fi infiptu innalt'a attentiune a supr'a ortodochsului portentu filologic, ce jace ascunsu, că margaritariulu pre fundulu mării, in officin'ea intunecosa a „Telegrafului“ d'in Sabiu.

Daca bietulu cuventu „unire“ este atât de periculosu ortodochsiei „Telegrafice“ de au trebuitu parte supressu, parte schimonositu, multu ne mirămu că acestei evlaviosi ortodochsi de la „Tel.“ n'au pusu inca carligulu in costele santilor de la 2. ianuariu, 18. fauru, 24. noemvre, etc. ca i se scotia nu numai pre ei d'in calendariu, sinassariu, ochtoichu; orariu si mai alesu d'in „m i n e i n“, cu tote tropariele si condacele loru d'impreuna, s'au cellu pucinu se schimonosesca tropariele si condacele loru, că ci acesti-a si acestea acolo sunt mai mare scandalu ortodochsiei „telegrafice“ decât nevinovatulu cuventu „unire“ in limb'a romanesca. Dar' in fine, preainvetati ddi de la officin'a „Tel.“ insu si numele de „romanu“ nu este ore si ellu periculosu ortodochsiei dumneavosra? pentru că noi ne indoim despre romanetatea autorului si a publicatorilor marei basaconia, Ore ce se fia? Muscali, si chiar Turci ortodo hsi potu se fia, dar' romani adeverati ba! Candu vre unulu d'intre peccatosii de romani uniti s'ar fi incumetatu d'in incidentulu: că s'a numitul la cutare postu unu frate ortodoxu allu seu, s'au că dora preste totu s'ar numi (de straini) mai multi ortodossi decât uniti, s'au pentru că d. e. gimnasialu d'in Brasieu primește de la camera României insemnatulu ajutoriu annual de diece mii lei, s'au că nemitorulu Gojdu, au lassatu fundatiunea sa cea immensa numai pentru romanii ortodossi, si nu pentru toti romanii fora oscibire de confischiune,

precum au lassatu fericitulu si asemenee immortalul Ramontianu, etc. candu, d'eu, d'in atari sau asemenee incidente vre unu romanu unitu s'ar fi incumetatu, ori că s'ar incumetă vre o data, ceea ce nu credem, a insultă pre fratii săi ortodossi, noi am fi cei d'antău cari am redică petr'a a supr'a lui si l'am inferă de inimicu allu natum' romane, sau de unu fanaticu maturu de casă smintitiloru. Ce facu inse cei de la „Telegrafulu“?

D'in incidentulu că la univers. de Clusiu, ministrul ung. i-au placutu a numi pre D. Silas d'in intemplare (peccatele lui!) romanu unitu, si perdu mintile si pudorea. Numirile in functiuni se facu prin multe influențe, nu scimu, nu cunoștemu connexiunile Dlui S., neci pre factorii personalitati numirei selle; atât'a scimu, că Pr. SS. Mitropolitul de Alba-Iulia, nu pre D. S., ei pre altul recumendasse si a nume pre D. prof. M. (se nici se știe acesta indiscretiune) precum mai toti din intere petenti avea pre patronii loru, daca inse Dl Silas au fostu preferit, noi credem, că acesta este a se attribu nu atât influențelor straini, de chiaru calitatilor personali ale Dlui S.. pentru că d'intre toti petenții numai dea au petiționat pentru trei posturi si a nume: in linia primară pentru catedra dreptului Canoniciu, in linia a doua pentru studiul filologiei classice latine si numai in a trei-a pentru cathedra limbii si literaturi romane.* Va se dica, avea titluri mai multe co ministrul, neavandu intenționea d'a numi remane si pentru alte cathedre, l'a numitul pentru unicul ce era menita unui romanu. Astă stă lucrul te nu dupa cum aiuredia cei de la „Tel.“ — Că este pentru calitatea Dlui S. că prentu si Dr. in teologia, tel si candu acesta ar eschide abilitatea si abilitati, dsalle pentru studii filologice ne surprinde mirare cu cum de se poate face asemenee observatiune canonică D. S.. este cunoscutu si pre campulu literaturi nostre, si in totu casulu este calificat intru atât de căciu au fostu si sunt competitorii dsalle la acthala-si postu.

Dupa tote aceste rogămu pre dd. de la „Teleg.“ ca se meditedie a supr'a tristei situații in care se află romanii d'in Ostrunguri, uniti neuniti, intr ortodossi si gr. catholici, sau cum se mai nume inca dupa confesiune, si atunci, candu unii ca

*) Insemnăm ca unu ce curiosu, că d'in atât de la insemnatulu ajutoriu annual de diece mii lei, s'au că nemitorulu Gojdu, au lassatu fundatiunea sa cea immensa numai pentru romanii ortodossi, si nu pentru toti romanii fora oscibire de confischiune.

Deci; pre cătu sunt ochii de folositorii fia crei vis dia-tore, pre atât'a sunt urechile de necessarie pesciloru, c mai lipsindu respiratiunea, mortea e sigura.

Caus'a că pescii scosi d'in apa moru asie iute e si urechile loru se potu deschide numai candu sunt cu die inse indata ce pescii s'au scosu d'in apa urechile se răsta si se inchidu, era musculii se lipsesc de-oală si asie aer nu potre petrunde; astfelii pescii, nepotendu respira pesci urechi, moru iute.

Organele cu ajutoriul carou-a pescii potu se se mîna ba cari li dau una mare intila sunt aripi. Ele consel d'in nisice peli subtiri, cari au asemenea cu ventrel'a la ni, si cari si-au de basa, la unele specie, unu gratariu de o moli său tari, alta specie sunt lipsite de gratariu. Miseră acestor organe se face prin musculi.

Aripi au diferite numiri, mai antău dupa locul unde se află, apoi dupa materiā d'in care se compun. Astă aripi peptului său ale gutului se lumesc acelea, cari si affla indata dupa urechi, ele sunt parechie si inlocuiesc este tremătăile de năunte precum sunt petioarele la cele-lalte animale.

Aripi păntecelui inca sunt parechie si facu pescilor serviciu că petioarele d'iu derertru la alte animale. Ele se affla in apropierea codei, la capetul cosiului.

Pre langa acestea se mai deosebesc la pesci aripi spinarei, ale desertului si ale codei si acestea dupa locul unde sunt asiediate.

Dupa compozitie aripi grase său false se numesc acelea, cari constau unmai d'in nescse pei moli si nu au consistentia ossosa.

Acelea, la cari pelea ce formedia aripa e sediata pr unu gratariu de osu mole, se numesc aripi moli. Eri aripi tiepose se numesc acelea, a caror fundament său gratariu consta d'in nisice osse tari si ascuțite.

Corpulu pesciloru e invescutu in pei, si anume pele mai aproape de corp consta d'in fiz fine, cari sunt slab tiescute intre ele; acesta e provedita cu multe vase nervi.

De a supr'a acestei pei se segregă una materia lipitiosa, care contine pucina grosime său oleiu. — Prin invertosierea acestei materie se formedia pelea cea groză [epidermă], care nu e altă de cătu ceea ce numimă sold.

Precum penete la paseri, asie si soldii la pesci se fot

EOISIORA

Studie d'in istor'a naturale.

(Fine.)*

Precum se scie, pescii sunt lipsiti si de mani si de petiere; inse la loculu unde aru veni acesti madulari ai corpului, sunt nisice schimosisure de osse in intru, era in afara sunt aripi si pescii se folosec si ele asemenea că cele-lalte animale de petiere, adeca spre a se miscă d'in unu locu la altulu si spre a-si intorce corpulu spre partea dorita.

Atât in interiorulu cătu si pre esteriorulu corpului pesciloru nu se observa si nici că se pota delimita, de unde incepe si cătu tiene gutulu (grumatii), de unde incepe si pâna unde merge cosiulu (corpulu), cătu si de unde incepe cod'a pesciloru, ceea ce la alte animale se pota cu intențire si surgantia precisă; — numai la tipari se vede că grebenile codei incep a se mici, cu cătu se apropia mai tare de capetu.

D'intre organele esterioare observămu in prim'a linia ochii.

Tote vietinitorele si a-nume animalele, fiindu petrunse de poterea simfriei, au multe organe, cari prin influența escita in viet'a loru una prea maretia insufletire, si prin acest'a li face vietia prea placuta, ba multumirea uno u organe intru atât li sciu indulei viet'a, incătu face a crede, că mai mare fericire nu esiste, nice că se pota afă.

Tote acestea sunt momentane, unu ce, care continuu maresce placerea vietiei; care la totu momentulu face că simfriile să fie impartesite corpului, ceea ce lu irita; cu unu cuventu, unu ce prin care, si numai prin elu potemu dica, că viet'a e plecuta, desfatorita si dulce, e „ochiul.“

Maretiu e ochiul Domne, că-ci fără de ochi natur'a pomposa si asta arte dumnediesca fără de asemenea si s'ar paré o pescere infernală, unu iadu plenu de chinuri si dădere.

Ochii sunt luceferi cari in bucuria facu fericirea de plenu, era in pericolu marescu sperantia si asigura scăparea.

*) A se vedé nrul trec. alu „Fed.“

La pescutii teneri ochii se vedu a fi pre frunte pentru că capulu loru nu e de ajunsu desvoltat; — ba la multi pesci capulu remane turtitu, si atunci ochii stau totu inainte; — la altii capulu se desvolta si ochii vinu de laturi.

Ochii pesciloru sunt mari si ficsi, nemiscatori si totu-de-unu deschisi, fiindu că loru li lipsesc pleopole cu desversire.

D'in cau'a, că ochii pesciloru sunt ficsi, pescii nice odata nu potu se vedea unu obiect: cu amenduoii ochii deodata.

Globulu ochiului e pucinu boltit, mai latu; linteau ochiului rotunda si constituineea ei diferita.

Linteau ochiului constă d'in una multime de fibre; asie la Cableu s'au numerat la 5 mil. de fibre.

Urechile pesciloru se află in interiorulu corpului, prin urmare nu stau in comunicatiune cu aerul d'in afara.

Ele contin trei corpuri petrose (numite petricelele audiului); la unele varietăți petricelele sunt forte mari, de exemplu de Costrasi s. a.

Urechile comunica cu capatul capului prin trei canale pelose. Audiulu pesciloru e forte greu pentru că urechile loru nu stau in comunicatiune cu elementele d'in afara. Ceea ce vedem la partea esterioara a corpului pesciloru si numima urechi, sunt tajeturile cari le vedem la capetul capului de către trou; aceste crepături sunt mari si a-desea ajungu de la céfa pâna la gutlani.

Aceste urechi stau in comunicatiune cu gutlanulu si, precum am amintit mai inainte, ossele ce le formă sunt incarcate de dinti, cari inlesnesc inghitirea pradei. Candu pescile si-deschide gur'a spre a apucă prad'a, atunci ossele urechiloru se apropia de-oală, se inchidu, era candu pescile si-inchide gur'a spre a inghitii prad'a, atunci urechile se deschidu, se largescu, că asie mai cu inlesnire se inghitia.

Urechile pesciloru [brancile] au una insemnatate cu multa mai mare de cătu ceea ce audiului, ventru că ele sunt organele respiratiunii. De la anima duce unu canulu pâna la vran'anurechiloru, si pre acestu canulu impinge anima pe timpul respiratiunii una cantitate de sange, care vine pâna in vran'a urechiloru. Pre acestu timp urechile se deschidu si primește in ele apa. Prin sange se absorbe aerul d'in apa, era apa se reimagine.

— Itii, ducu acellu a-si necasu, sunt assemene amari iti si assupriti, sufferu acelle-si inicuitati alle sorar ii vitrege, este ore cu calle, ca fratele se spuse, si injură pre frate-seu, ca unulu sau altulu ar fi cauza calamitatii ce opprime pre amendoi. Cellu r'ace astfelu purcede, la parasitu ratiunea!

Cat. Cens.

M. Sa imperatorele binevoi a santoná decisiunile amfiori delegationi ale monarciei.

Erogatiunile comune ordinarie staverite pre an. 1873, sunt: Pentru ministeriulu de externe 4.246,295 fl. spese, cu in cari acoperite 697,500 fl., deci 3.548,795 fl. neacoperite. Pentru minister. comunu de resbelu; a) pentru armata 9.093,557 fl. spese, 4.999,310 fl. acoperite din venituri, uluci 84.094,247 fl. neacoperite; b) pentru marina 8.314,270 fl. spese, 102,100 fl. venituri, deci 8.212,170 fl. neacoperite. Pentru ministeriulu de finançie 1.815,885 fl. spese, 2,580 fl. spese, deci 1.813,305 fl. neacoperite. Pentru officiulu de st'ntrollu 104,095 fl. spese, 83 fl. venit. 103,259 fl. neacoperite. Erogatiunile straordinarie staverite sunt urmatorie: intrare ministeriulu de externe 111,810 fl. Pentru ministeriile de resbelu; a) pentru armata: 9.221,428 fl. b) pentru marina 1.815,040 fl. deci cu totulu: 11.036,468. Pentru minister. de finançie 11.149,328 fl.

Creditulu de 1.185,057 votatu pentru despartimentele iteanit, si ingrenat cu 2%, de la 1. jan 1873 va cadé in cotel'a visteriei statului ung. Decisiunile adusse de ambele delegationi a supr'a posic'nilor enumerate, in cátu ele consuna, conformu art. de XII d'in 1872 le approbànu si santonàmu. D'in summa: Că este a se acoperi prin quotele ambelor pàrti ale monarciei, a, trele de sub corona ung. voru da 30% séu 28.877,188 fl. unu/2 cr. tierele si regatele, reprezentate in Reichsrath 70% aru 67.380,107 fl. 25 cr. In fine: ministr. de finançie conantu este indrumat a face, d'impreuna cu ministrii ambentu parti ale monarciei, computurile pre an. 1870. Iosifu m. p. Andrassy m. p. Kuhn m. p. Holzachan m. p.

Starea colerei, dupa reportele officiale, este urmatoria: ca la 9—13. noemv. in Pest's s'au ivit 58; in Bud'a 54 si entre ostasii d'in Bud'a 9 casuri. — Colera mai grasseca inca in comitatele Hevesiu, Sabolciu si Solnociul este cau si in cetatea Casiov'a.

Siedintia de la 11. noemv., 1872.

Presedintele Bittó deschide siedintia la 10 ore si

Re: min. d'in di si, dupa verificarea processului verbalu d'in

siedinti'a precedenta, comunica camerei petitiunile cari au incursu, precum si impregiurarea, ca spirandu terminulu de 30 dile, fissata peatru protestele eventuale, deputatii Tréfort si Vargics se considera verificati definitiv.

Iosifu M a d a r á s z presenta urmatoriulu projectu de resolutiune: „Bine-voiesca camer'a a insarciná ministeriulu, că se prezente unu projectu de lege despre beneficiele regale; dar' se-lu prezente in unu astfeliv de tempu, incatul se pota desbatte si ajunge la valore de lege inca inainte de inchiaierea acestei sessiuni.” — Acestu projectu de resolutiune se va tipari si distribui.

Ales. Tri f u n a t i u adressesa ministrului-presidinte si celui de cultu urmatori'a interpellatiune: 1. Scin dnii ministri, ca comissariulu reg. Majthéyi, in locu d-a-si impleni detorinti'a, a comissu [in Neuplant'a] astfelu de fapte, cari, pre langa calcarea mandatului seu, cadu in sfer'a volniciei si a arbitriului? 2. Daca dnii ministri au cunoștința despre aceste fapte, apoi cugeta dinsii d'a trage la respundere pre comissariulu d'in cestiune si d'a incunoscintia si camer'a despre rezultatu?

Adamu Lázár interpelze guvernul, daca are de cugetu a da locu in consegnatia objectelor, ce sunt d'a se pertracta in sessiune, si projectul de lege referitorul la stabilirea insemnelor tierrei unguresci?

Ludovicu Csernatony inca se susulca si, dupa ce istorisesce starea lucrului, adressesa ministrului de justitia urmatori'a interpellatiune: Are dlu ministru cunoștința, ca la tabl'a regesca d'in Pest'a s'a denumituu jude, care nu pricpe limb'a unguresca? ca de la numirea sa si pâna asta-dि refereza totu in limb'a germana? Scie dlu ministru ca judii de la tabl'a reg. trebuie se suffera acésta in urma unui rescriptu alu ministrului de justitia de pre acelu timpu? Daca dlu ministru are cunoștința despre acesta impregiurare, apoi ce cugeta se faca intru evitarea ulterioara a acestui scandalu stra-ordenariu, care s'a inscenat si se dureza inca in butulu sensului chiaru alu legilor nostru si cu vatemarea unitatii statului ungurescu si a demnitatii si sentiului nostru nationalu?

Interpellatiunile se comunica in serisu ministrilor concerninti.

Andreiu Sekmausz presenta rapportulu seu relativ la investigatiunea alegierii deputatului Barnaba Vojnics. Rapportul se trece la comisiunea judecioria II.

Alb. Daniel presentă consegnatiunea 4. a petitiunilor lor pertractate de comisiunea petitiunaria. Consegnatiunea se va tipari si pune la ordenea dilei pre siedinti'a de sambeta (16 nov.)

Siedinti'a se redice la 11 ore 15 min.

D'in Comitatulu Solnociului interioru.*)

In 30. septembrie a. c. si dilele urmatorie s'a tienutu in Desiu Congregatiune comitatense, care d'in cuprinsulu literelor convocatorie ale comitelui supremu nou denumitul s'a potutu vedé a fi un'a d'intre cele mai insemnate congregatiuni annuale, dica insemnate, pentru ca cu acésta ocazie s'a instalatu noulu comite supremu, contele Bethlen Sándor, s'a alesu notariulu comitatensu, au fostu vorba despre organizarea comunelor conformu art. de lege XVIII d'in 1871. si pie langa tote acestea fruntasii romani, ca membri ai comitetului si conducatori ai nationei nu au luat parte la acesta congregatiune interesanta, de unde apoi se intielege, ca despre noi romanii, cari in acestu comitatul facem majoritatea absoluta a locuitorilor, si despre interesele nostre nice vorba nu pote fi.

Adunandu-se membrii comitetului, dupa implinirea formalitatilor installatiunii, punerea juramentului, fericitari, etc. corifeii partidei opositionali, baronulu Bánfy si Lászai László, esprimendu-si parerea de reu pentru desconsiderarea si presiunea facuta a supr'a partidei opositionali in trecutu, se roga ca noulu comite supr. se-si jie de baza a toturor atacerilor sale „dreptatea si libertatea.” Aci era locul se desco-perim si noi romanii dorerile, suferintele si nedreptatile ce ne-au apesat si ne apesa in vatrele nostre strabune. Dar' cine se face acesta? La asiè ce-va nu era prestatu nice unulu d'intre cei presenti. In fine, totu-si, candu era se treca la alte obiecte, se scola D. Varna v.-prot. d'in Lapusiulung. si adressandu-se cătra comitele supr. si gratulandu-lu in numele membrilor romani ai comitetului in specie, si a toturor romanilor d'in comitatul in genere, voibl cam asiá: Dupa ce corifeii partidei opositionale au aflatu momentul acestu-a de bine-venit spre a-si poté esprime dorerea si parerea de reu pentru desconsiderarea si nedreptatea — esercitata asupr'a loru in trecutu, cu cátu mai vertosu potu face acésta romanii d'in acestu comitat, cari intru adeveru sunt desconsiderati; deci Dile Comite. supr., dice oratorele, daca egalitatea, fratieta si libertatea, — cari cuvinte sante pâna acum au restatuit in desiru — voiti se prinda radecine adunce, daca intru adeveru vi jace la anima fericea comitatului in specie, si a tierii in genere, lucrati pentru realizarea acestor principie sacre si atunci poteti contá si pre ajutoriulu si spriginulu romanilor d'in acestu comitat. Dupa acesta se pune pre tapetul alegerea notariului comitatensu. Aci se scola D. Samoilu Copsia protop.: gr. or. si doresce, ca in comisiunea candidatoria se se puna doi romani, si intai candidati se fia si unu romanu. La care comitele supremu respondere cum-e comisiunea candidatoria este desemnata — deci se-si retraga propunerea, ce s'au si intemtia si comisiunea face campania candidatul si ungur, pre Br. Dioszegi, Pánzéli, si opositionalu Leszai, d'intre

*) Intardiata d'in intemplare.

Red.

— unii se tienu la margini, altii numai in departare de ele. — Sunt de acei-a, caror-a li placu laturile, baltele parfumate, riturile; sunt apoi cei mai multi cari traiescu exclusiv in mări.

Dupa specie sunt pesci, cari in teneretie parasescua mare, de exemplu tîparulu, si numai dupa una versta ore-care — dupa cum s'a observat mai alesu pre timpulu propagare — se tragu d'in apele cele mici in mari; era altii, de exemplu salmii in tineretie nu parasescua marea ci cătra betranetie si mai alesu primaver'a séu se urca in fluvii mici, ba chiaru si pâna la isvorele acestor-a.

Asemenea e sciutu, ca speciele cari traiescu numai in adancimea marelui pre timpulu propagare se ivescu la suprafația, era altii, caror-a li place a trai de parte de margini, pre acestu timpu se apropiu de ele. Unii parasescua apele mai reci si alerga in cele calde spre a-si depune ouele, altii era traiescu in una caletaria continua.

Sunt pesci, cari traiescu mai alesu singurateci, parandu societatea altora-a; — sunt si de acei-a cari traiescu cu sunete la-olalta, si totu asemenea pre timpulu propagare alerga cu multimea, si asta e favorabil'a ocazie, candu pescarii si-implu vasele.

Nice unii d'intre pesci nu sunt veninosi, ci carneala loru — precum am aratat mai inainte — ni dà unu nutrimentu pre cátu de bogatu, pre atatu si de excelentu; era grăsimea loru — si la acesta au mare dispositiune — face cu potentia locuitorilor polari, ca se pota trai in aceste aspre regiuni.

Dupa analisele facute s'a constatatu, ca grăsimea de pesce contine 66—80 percente carbonic si acestu-a este, carele priu ossidatiune maresce caldur'a corpului forte si face ca omulu se pota reziste contr'a frigului celui mare d'in regiunile polare.

Inse pescii nu numai priu acestea nu sunt folositori, ci ne aducu inca servicie insemnate prin nimicirea unei sume enorme de insecte si vermi.

4

In cátu sunt de desvoltate si semtibile nervele miroslui si demonstra caletoriile loru cele lungi, ce ei intreprindu candu miroslui li afirma ca unde-va in apa se afia materie nutritori, de exemplu unu cadavru, si demonstra venatulu ce-lu facemu, candu aruncâmu mesladu chiaru in apa, in care credem ca nu prea sunt pesci.

Audiul e pesciu desvoltat de-si nu li lipsesce, doveda despre acesta sunt diferitele obiceiuri la cari i dresidia omulu, de exemplu la unu saneta anumitu, adeca la sunetul unui clopoti-lu, séu candu fluierâmu, pescii se aduna.

Pipaitulu lipsesce la cea mai mare parte d'intre pesci si numai pucine sunt acele specie, cari sunt provediute cu visce mustatie, de exemplu imbréna, teapa etc., cu ajutoriulu caror-a potu ei deosebi impressionea ce li vine de la obiectele atinse.

Gustulu se dice ca li lipsesce cu totulu, ca ci numai asiè se pota explică, ca gasim in jantecileloru, mai alesu a celor mai mari, diferite obiecte nemistuitorie. — Pescii se deosebesc de cele-lalte animale si prin aceea, ca li lipsesce graiul cu desversire, si numai forte pucine specie dau visce sunete séu borborosele.

Pescii sunt muti pentru ca limb'a loru e lipita de partea inferioare a gurei, prin urmare, nu o potu misca liberu, ci numai candu gur'a se deschide spre a apucă careva prada, atunci limb'a se dà inainte, era spre inghitirea pradei limb'a e de bunu ajutoriu, ca ci fiindu ea aspră si a-deseori provediuta cu una multime de denti iulesnesce tragerea nutrimentului spre gutianu.

Fiindu-ca pescii vietuesc esclusive in apa, sunt scutiti de observatiunile omului, si asta e cauza ca modulul vietiei loru este asiè pesciu cunoscute.

D'in causa ca pescii nu potu inchide ochii, se crede ca ei nu au somnu regulat, doveda despre acésta ni se-veste impregiurarea, ca i potemu prinde in totu timpulu, din'a si noptea. — Pescii nu parasescua neci candu ap'a; despre tîpari se dice, ca aru esf noptea afara si aru cantă nutrimentu, si ca pamenturile semenate cu mazere aru si adesea cautate de ei. Asemenea se vorbesce, ca specia a „Anabas scandens” (pescile ce urca, suie) numumai ca esse afara din apa, ci se urca pre copaci; asta s'ar fi observat in Japonia.

Dupa diferitele specie sunt pesci caror-a li place se vietuesca mai multu in facia apelor, altii in afundime!

*

cari s'a aleau Br. Dioszégi. Neci nu se poate altecum, pentru ca pâna candu voru fi Grofi, baroni si domni mari, pâna atunci nu poate fi vorba de romani.

De acesta nice să nu ne mirăm tare, pentru că romani nostri se indestulesc cu oficie de cancelisti, diuristi, si apoi acesti-a sunt asiă de fideli stapanilor, cătu poti prinde cu dinsii epuri. Ce se discemă despre cei-lalți romani, cari inca sunt asemenea acestorui-a, pentru că aspirandu si unii si altii dupa oficie nu cutedia a-si redică vorba pentru aperarea intereselor nationali.

Unu membru alu comitetului.

Date statistice d'in confinile militari.

In 1 noemv. partea banatica, numita confinile militari, s'a incorporat la Ungaria. Aici lăsămu se urmedie unele date statistice despre aceste confinie militari.

Numerul poporatiunii regimentului de Petruvaradina se urca la 83,248 ; a comunit. milit. Petruvaradinu la 4597; Carloviti 4874; Semlinu 10,046 suflete. Regimentul granit. germanu-banaticu are 97,627 ; comunit. milit. Panciov'a 16,888 suflete. Reg. granit. serbu-banaticu 86,478; comunit. milit. Beseric'a-Alba 8,284 suf. Reg. granit. rom. n u b a n a t i c u are 98,260 suf. Batalionul Ciaichistilor de la Titelu are 34,358 suf. Poporatiunea confin. ungurene deci este cu totalu 444,660 suf. dintre acestea 224,266 barbatesci si 220,394 feminine.

Pre teritoriu reg. granit. de Petruvaradinu sunt 3 cetăti libere reg. 1 opidu, 61 sate si 14,940 case. Pre terit. reg. rom. banat. sunt 4 opide, 95 sate si 11,953 case. Pre terit. reg. serb-banat. sunt: 1 cetăte lib. reg. 1 opidu, 57 sate si 13,858 case. Pre terit. reg. germ. banat. sunt: 1 cetate libera reg. 1 opidu, 33 sate si 14,487 case. Batalionul de Titelu are: 2 opide, 12 sate si 4647 case.

Dupa confessiuni, in reg. romanu-banat. sunt: 9812 rom. cat. 88,017 gr. neuniti; 297 luterani; 8 gr. uniti; 7 calvini; 1 armeanu gr. ori. si 123 israeliti. In reg. serb-banat. sunt: 12,638 rom. cat. 80,004 gr. neuniti; 1664 lut. 265 calv. 48 gr. un. si 144 isr. In reg. germ. banat. sunt 24,479 rom. cat. 75,065 gr. neuniti; 11,216 lut. 3442 calv. 43 arm. gr. neuniti; 11 gr. uniti; 15 unitari; 5 nazarineni si 247 isr. In reg. de la Petruvaradinu sunt: 24,380 rom. cat. 70,172 gr. neuniti; 7178 lut. 144 calv. 40 gr. uniti; 12 nazar. 10 arm. neun. 5 armeni si 827 israeliti. In batal. de Titelu sunt: 2412 rom. cat. 30,211 gr. neuniti; 1218 lut. 166 gr. uniti; 122 calv. 41 arm. neun. 11 arm. rom. eat. 8 nazar. 3 unit. si 166 israeliti.

Ari'a singuraceelor reg. este urmatoria: reg. de Petruvaradinu 54.11 mille quadrati; rom. n u b a n a t . 102.05 mil. cuad.; serbu-banat. 30.61 mil. c.; germ.-banat. 41.45 mil. c.; batalionul de Titelu 15.73 mil. c.

Sau adausu deci la Ungaria unu territoriu de: 244 mille cuad. Impartirea politica inca nu-e staverita, să dice, că se voru reinfintia unele comitate, disparute sub domirea Turcilor. [Partea romanesca magiaru voru să o numesca „Valkó” megely adeca prefectur'a „Vulcanului” dupa numirea cea vechia.]

VARIETATI.

** (Monumentul lui Eliade Radulescu.) Comitetulu insarcinatu cu acesta affacere, in intunirea sa d'in urma, in care au luat parte Dim. Ghica, M. Cogalniceanu, St. Ioanide bancherulu, B. P. Hasdeu, etc. a decisă a se culege informatiuni de pre la personele, cari au bine-voitu a se insarcină cu liste, căta sumă s'a subscrisu pâna acum, rogandu-se totu-odata a mai continuă cu subscririerea si a inaintă banii la cassariulu comitetului d. St. Ioanide. Celea-lalte dinarie inca sunt rogate să bine-voiesca a repetă apelulu lor la acesta subscrriere nationala. — Secretariul comit. Sava N. Stoimescu.

** (Cauza primirei fondurilor), relative la despartirea ierarhica a comunelor amestecate cu serbii, a sufferit, — precum ni spune unu telegogramu d'in Carlovetti alu „Albini” — intardiare de vre-o căte-va dile, de-ora-ce in privintă a interesselor stipulate s'a ivit u oreari difficultăti, pentru a caroru delaturare s'a cerutu deslegare ministeriale telegrafica.

** (Repusu nimerit.) Organulu lui Bismarci „Nordd. Allg. Ztg.” accusasse mai de una dille pre catholici, că sunt turbatori de pace si dedesse poterii statului suatulu că se-i dăe pre usia a fara pre cei ce să imbuldiesc pre territorulu său vrendu să faca pre stapanulu

in „numele lui Ddieu.” La acestea unu dñariu catolicu responde estu-modu „Cum i-a plesnitu prin minte organului bismarchianu „Nd. Allg. Ztg.” ca să ne numesca de irruptori (imbulditori) ? Au uitatu pote, că Germania a tot a fusesa catholica de la la Stulu Bonifaci si remasesse catolica pana la 1517 ? Si nu recugeta cum au venit cas'a dñe Hohenzollern in Brandenburg, cum cucerira Silesia si sfasiara bet'a Polonia, mai de perte că provinci'a Preussen, de la care tota tierra si-a luat apoi numele neci că să a tienutu inainte de 66 de Germania, că au essistat regatulu Hannoveranu, principatulu de Hessen, ducatulu de Nassavi'a, ba inca si una cetate libera : Francofor'ul, in fine in ce modu prin tractatulu de Versali'a sau intemeiatu marele imperiu nemtiesc allu micii natiuni prassiane ? Nu ! La tote aceste n'a recugetatu „Nrdd. Allg. Ztg.” că-ci altmentrea s'ar fi sfatu a vorbi despre fane in cas'a spenduratulu.”

* * (Coleéra Dlu i Kerka polis.) In dilele trecute se latf că fulgerulu faim'a că ministrul Kerkapolis suffere greu de colicele epidemicului morbu: cole'r'a. Amicii, cunoscutii si matadorii financieri alegarii in dat'a mare la locuinti'a ministrului, spre a se ieformă in persona despre adeveru. Ce? dissera amicii, uimiti de bucuria vediendu-lu in trei regi si sanatosu, nu este dar adeveratu că sufferi de morbulu cole'r'a ? Sau că ai seapatu norocosu ? Lauda Domnului ! De „cole'r'a morbus” nu sufferu, disse Kerka polis, dar sufferu de altu morbu epidemicu: „cole'r a de fieci” ce mi-s'au pusu ca una petra pre stomacu si nu sciu cum s'o mistuescu. „Asi ! respunsera amicii, să n'ai grige, ast'a are leacu universale. Recipe numai decatul unu imprumutu de statu in dose de 40 millione si de n'a in etă indata cole'r-a deficitulu, ci te-ai mai totu stringe colic'a in stomacu, urca dosea pana la 100 millione si esci radical-minte vindecatu”. „Am si luat prim'a dose, observă providulu ministru, si — adausse suridiendu, — ce va urmă, vomu vedē” Estu modu essi la lumina faptulu contractării imprumutului de statu, negatu cu cerbicia de ceta officioselor.

* * (D eputati remani), la universitatea sassescu fund. regescu convocata pre 11. noemv. a. c., dupa incunoscintările, ce le-am primitu pana acum'a s'a alesu in scaunulu si cetatea Sabesiu, doii G. Baritiu, Iacobu Boglog'a si G. Angyal; in scaun. Orestia dnii Mich. Dobo, si Aless. Claudiu Vladu.

* * (Schematismul officialilor). Dlu Colomann Kakas, concep. minist. a compus d'in isvore oficiale, unu schematismu completu despre personalul justitiei d'in regatulu intregu. Opulu este impartitul dupa ordinea alfabeteca a judecătiunelor si contine unu registru alfabeticu alu toturor officialilor; se poate procură d'in Pest'a de la autorulu insu-si.

* * [Unu monstru de femeia.] In dilele aceste in Anglia se va pertrat processul criminal alu unei femei, acusata pentru ucidere a 20 persone. Maria An'a Coton este numele femeiei-monstru, care intrece grozavenie cunoscutului processu Traupmann, La Pommeraye aproape de Paris, (1870). Ea ar fi inventatul pre cei antai trei barbati ai ei — (acum are alu patrulea barbatu) — pre mam'a ei, trei copii de la barbatulu antaiu, trei de la alu doilea, cioci de la alu treilea, trei de la barbatulu alu 4 lea, muierea antaiu a acestui-a si pre sor'a ei.

Concursu.

La inspectoratulu scolaru d'in comitatele Solnoculu de midiloci si Crasn'a a devenit uacantu postulu de actuariu, cu care este impreunat unu salariu de 500 fl. si 120 fl. bani de cortelu.

Concurrentii au d'a aretă prin documente că posseduu eu dezeritate limb'a romana si cea magiara, că au absolvit cu successu bunu celu pucinu gimnasiulu superioru seu cursulu de preparandia ; mai departe au de a-si aretă etatea si aplicatiunea de pâna acum.

Suplicele astieili instruite si adre sate cătra ministrul de cultu si instructiune publica, au d'a se tramite la subsemnatulu inspectoru scolaru comitatensu pâna in clu-sive 9. decembrie 1872.

Zelau (Zilah), 9. noemv. 1872.

Iosifu Kerekes,
inspectoru scol. comit. Crasn'a-Solnocu
de midiloci.

Sciri electrice.

Beogradu, 9 nov. Scupin'a a concessu, că societatea pentru navigatiune pre Dunare, să

pota posede avere nemiscatoria in Serbia; facia cu acesta concesiune societatea sa obligatu, că in casu de certă si differentie eventuale se va suppune verdictului serbescu. ●

Vien'a, 9. nov. Not'a Directiunei banci nationale, carea de-o cam-data primeșce urcarea datatiunii filialelor unguresci cu trei miliona, a si ajunsu la Pest'a.

Bucuresti, 10. nov. Pentru completarea cabinetului Epureanu primeșce portofoliu ministrului de justiția, in fruntea carui-a pâna acum a statu Costa-Foru interimalmente.

Vien'a, 11. nov. Scirea despre inchiderea dietei d'in Tirolu, la casu că să se denegă de nou depunerea juramentului d'in partea rectorelor, se constata. Publicarea alegerilor dietali este deci immediat imminentă.

Vien'a, 11. nov. D'in Innsbruck se comunica, că locuientorii va prezenta in siedint'a de mane a dietei decisiunea guvernului in privintă cestiunei de inchiderea dietei.

Scutari, 12. nov. Facia cu Peperinu Porta edifica una citadella fortificata; asemenea si in Velje Brdo s'a inceputu a se redică fortificatiuni sub conducerea beilului Munlai.

Constantiniana, 12. nov. Intr'o scribere către bisericele ortodoxe independente, Assrenu protestă contră proclamarei schismei ; Bulgaria remane ortodoxa, dar' independinte.

Indreptare. Pre facia a II. Column'a 3. in not'a de sub asteriscu (stellutia) viersulu 4. in locu de „directiunea” a se celi „discretiunea.” — In reportul d'in nr. tr. despre constituirea societ. „Petr. Maior” d'in Pest'a, dlu Ionu Ciocanu, secretariu societ. d'in intemplare a remassu afara.

Burs'a de Vien'a de la 12. noemvre, 1872.

5% metall.	65.80	Londra	108.50
Imprum. nat.	70.20	Argintu	107.35
Sorti d'in 1860	102.75	Galbenu	5.12
Act. de banc	987.—	Napoleond'or	8.65
Act. inst. cre.	335.—		

Propriet. edit. si red. respundet: **ALES. ROMANU.**

Eu Vilemin'a Rix

dechiaru prin acésta publice, că en, vedu'a dupa Dr. A. Rix, de 16 ani sum singur'a si unic'a producătoare a adeveratei si nefalsificatei

Past'a Pompadour originala

findu că numai eu singura cunosc secretulu preparatiunii. Anuniciandu deci prin acésta, că numita Past'a Pompadour de acum incolo se poate afă **nefalsificate** numai la locuientorii mea. Vien'a, strad'a „grosse Mohringasse” nr. 14. trept'a I., usi'a 62, **admoniezu** să nu se cumpere la nime altulu acésta pasta, fiindu că de prezente nu tenu neci unu depositu, si neci o filiala, si tote depozitele de mai înainte le-am **disolvat** pentru **falsificările** obvenite. Adeverat'a Past'a Pompadour a mea; numita si **Past'a Miraculosa**, nu si-va smuti neci candu efectuul; succesul acestei Paste pentru facia omului e preste tota acceptarea si este uniculu medilociu **garantat** spre grabnic'a si sigur'a alungare a toturor sgrabuntelor, petelor, cosilor, bubitelor si alu nicelor de pre facia. Garant'a intru atât'a e de secura, in cătu daca medicin'a romane fără efectu, **banii se voru dă inderetru**.

Una tegula de acésta Pasta escelenta, d'impreuna cu instructiunea, costa **1 fl. 50 cr.** — **Tramisu per Nachnahme.** Episolele de procuratiune sunt de a se adresă către Vilemin'a Rix, Dr. Witte, Vien'a, grosse Mohringasse nr. 14.; pentru placerea onoratilor mei participatori, daca mi-voru incredintă unele comisjuni mice despre diverse articuli, voi dispune că să se execute fără a compută vre-o proviziune.

Adresse de multiamita nu se voru publică. [9-24]

Actiuni valide pentru tote sortiturele,

fără alta solvare ulterioara.

Sortiuri de statu c. r. austriace din 1839, a 40. parte, — fl. 6

Sortiuri de statu c. r. austr. din 1860, a 20. „, — fl. 8

Sortiuri de premie unguresci din 1870, a 20. „, — fl. 7

Sortiuri de cale ferrata turcescă din 1870 , a 20. „, — fl. 4

(ou valoare pentru 36 sortiture) fl. 4

(15-20)

ROTHSCHILD si COMP.

Opernring 21,

VIENNA.

Pre langa bani gata său pre langa o arvuna de 10% se

cumpera, vindu său schimba

totu felinu de hartie de pretiu ce există, precum :

Papiere de statu, obligatiuni de priorități, sortiuri,

actiuni industriarie, de banca si de cale ferrata.

Se solvesc cupone si se indeplinesc

comisjuni pentru burs'a ces. reg.

Sortiuri de totu felinu

se vindu pre langa solviri in rate lunare de la 5 fl. in susu.

S'a tiparit in Pest'a 1872. prin Victoru Hornýansky Strad'a Idolilor Nr. 20.

